

ikke bleve opfyldte; jeg troer dog, at de bleve noget mere opfyldte, end det stod for hans Grindring, men fuldstændig bleve de det ganske vist ikke. Det er imidlertid sikkert, at vi i de fleste Punkter bleve enige om Noget, og jeg tvivler ikke om, at vi kunde have faaet et endeligt Resultat ud deraf, dersom Sagen var kommen videre. Naar imidlertid den ærede Minister ifjor, som antydet, stillede sig velvillig til denne Sag, udlagde jeg det for mit eget Bedkommende, maaffee med Urette, saaledes, at han ogsaa havde en Følelse af, at der deri laa Noget, som ikke alene kunde være tjenligt for Statskassens Interesser, men ogsaa i en vis Grad tjenligt for Embedsmændenes Forhold til Befolkningen, og derfor er det, at den Omstændighed, at Regjeringen ikke har optaget Sagen igjen, for mig er et Fingerpeg i den Retning, at jeg for Diebliffet ikke bør forsøge paa at drive denne Sag frem; thi jeg troer, at det vilde let blive en Kamp, som vilde tage for megen Tid i Forhold til de Resultater, som vilde komme ud deraf. Jeg finder imidlertid, at Sagen alligevel er af den Bestaafenhed, at den i sig selv indeholder en saa frugtbar Tanke, at det er mit Haab, at den, ved at faae Tid til at vore, efterhaanden vil bane sig en Vej. Naar jeg udtaler dette Haab, ligger det ogsaa deri, at den efter min Aufkuelse vil kunne faae en ikke ganske ringe Anvendelse, og det temmelig snart, ialfald med Hensyn til Bestillingsmændene. De maae huske paa, mine Herrer, at vi have en meget talrig Klasse af Bestillingsmænd; der er vel for deres Bedkommende ikke de samme politiske Hensyn at gjøre gjældende, men derimod er der et andet Hensyn, det første og vigtigste Hensyn, at tage, det nemlig, at naar en Mand, der har tjent Staten længe og vel, gaaer af paa Grund af Alder og Svagelighed, han ikke bør kastes paa Fattigvæsenet, men derimod have et nogenlunde ordentligt Underhold paa sine sidste Dage. Det er Noget, som jeg holder mig overbevist om, at dette Hensyn fuldt saa vel maa gjøres gjældende med Hensyn til Bestillingsmændene, som med Hensyn til Embedsmændene; jeg kan ikke see Andet, end at det her er det almindelig Menneskelte, som gjør sig gjældende, og det

gjælder lige saa fuldt for den ene Klasse af Personer, som for den anden. Jeg maa derfor til føie, at vi for enkelte Classer af Bestillingsmænd, f. Ex. navnlig for Underofficerer, have visse Pensionsbestemmelser, men Pensionerne ere overmaade tarvelige, og for de øvrige Bestillingsmænd have vi, naar jeg undtager, at der for visse Classer af dem er givet en Udfigt til, at de efter en meget lang Tjenestetid kunne gaae op til kongelig Ansættelse og derigennem faae Pensionsret, væsentlig kun gennem Understøttelse Keilighed til at komme dem tilhjælp, og det er igennem saadanne smaa Bidrag, som dog ikke uden Rigsdagens Samtykke maa overstige 100 Rd. Man vil altsaa see, at naar en Mand har tjent f. Ex. som Soldbetjent paa en 6—700 Rd., og han ikke har opnaaet kongelig Ansættelse, saa er det, naar han affædiges paa Grund af Svagelighed og Alder, for en saadan Mand, der sidder med Familie, meget haardt at blive affædiget og i det Høieste kun at kunne opnaae 100 Rd. aarligt. Det er altsaa, som De let kunne see, en Ting, som vil komme paa os og som jeg troer, vi ville have meget ondt ved at værges os imod, selv om vi vilde. Derfor forekommer det mig, at vi maae tænke paa Midlerne til, uden at bebyrde Statskassen, at finde en Udvei til at bevirke, at saadanne Mænd kunne faae et nogenlunde rigeligt Underhold paa deres gamle Dage. Det vilde ellers blive en Byrde, der aldeles vilde vore os over Hovedet, og som jeg ikke seer, at vi kunne komme godt fra. Jo mere vi gaae ind paa den Vej, der synes ikke at have saa lidt Sympathi heri Thinget og som den høitærede Finanzminister ogsaa til en vis Grad har føiet sig efter, nemlig at indskrænke Antallet af de pensionsberettigede Embedsmænd, i desto større Umfang vil jo det Krav, som maa stilles til Statskassen med Hensyn til Bestillingsmænd, komme til at gjøre sig gjældende, saa det for mig ikke staaer saa ganske lidt tvivlsomt, hvorvidt man ad den Vej vil vinde et noget større eller betydligere Resultat. Saaledes som Forholdene have udviklet sig iaar, agter jeg imidlertid ikke, som De let ville kunne forstaae, for mit Bedkommende at stille noget Forslag om Selvpensionering til det Lovforslag,